

۵ فعال فرهنگی دانشگاه از اولویت‌های فرهنگی دانشگاه آزاد گفتند

دانشگاه آزادی ها چه پیشنهادهایی برای فرهنگ دارند؟

فرهیختگان: فضای فرهنگی دانشگاه آزاد در سال‌های اخیر، تغییرات و تحولات مختلفی را نسبت به قبل تجربه کرد، هرچند انتظارات فراوانی از این معاونت و حوزه فرهنگی دانشگاه آزاد وجود داشته و اثربخشی در حوزه فعالیت‌های فرهنگی تا رسیدن به حد مطلوب هنوز فاصله دارد. ادامه این مسیر از نیمه‌های تیرماه امسال به فرزند جهان‌بین، سرپرست معاونت فرهنگی دانشگاه سپرده شده است تا تحولات دانشگاه در حوزه فرهنگی با شتاب بیشتری دنبال شود.

دانشجویان فعال فرهنگی هم که همیشه نقدهای مختلفی برای بهبود وضعیت فرهنگی دانشگاه داشتند، امروز در یادداشت‌های خود با مروری بر تحولات سال‌های گذشته، اولویت‌های اصلی معاونت فرهنگی در زمینه‌های گوناگون را بررسی و پیشنهاد‌های خود را مطرح کردند. دیدگاه‌های علی مظفری مسئول بسیج دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، وحید جهان آرا مسئول بسیج دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی واحد پرند، محمدامین احمدی دبیر انجمن اسلامی دانشجویان مستقل دانشگاه آزاد اهواز، مهدی رضایی مسئول بسیج دانشجویی دانشگاه آزاد زنجان، دانیال اسلامی پناه قائم‌مقام اتحادیه تشک‌های دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی و محدثه مصفا مسئول واحد خواهران انجمن اسلامی دانشجویان مستقل دانشگاه آزاد دماوند، ۶ تن از فعالان فرهنگی دانشگاه آزاد در شماره امروز «فرهیختگان» به چاپ رسیده که در ادامه می‌خوانید.

حرکت‌های دانشجویی حمایت و تقویت شود

محمدامین احمدی

دبیر انجمن اسلامی دانشجویان مستقل دانشگاه آزاد اهواز

هر کلمه از عنوان «دانشگاه آزاد اسلامی» بار معنایی خاص خودش را دارد. از طرفی دیگر با دانشگاهی مواجه هستیم که دانشجویان برای تحصیل خود هزینه می‌پردازند، اتفاقی که خواسته‌های آنها را دوچندان می‌کند. مساله مهم دیگر آنکه در ترم‌های اخیر شاهد تزریق قشر دهه ۸۰ به عرصه دانشگاه هستیم که به مراتب قشری سخت‌تر و جسورتر از دهه قبل هستند و بالطبع برای چنین جامعه‌آماری با چنین مختصاتی برنامه‌ریزی و ارائه برنامه و در نهایت جهت‌دهی آنها کار را به مراتب سخت‌تر از گذشته کرده است. حال که از وضعیت موجود تا حدی مطلع شدیم، می‌توانیم به عملکرد آقایان در عرصه فرهنگی نیم‌نگاهی داشته باشیم. در چند سال اخیر شاهد افول و انفعال بخش معاونت فرهنگی هستیم که نقشی مهم و حیاتی در کنار مساله علم‌آموزی دانشجویان به عهده دارد. این مهم زمانی برونج می‌شود که ما شاهدیم این تشک‌های دانشجویی هستند که در دانشگاه در حال فعالیت جدی و ایفای نقش هستند و معاونت‌های فرهنگی عملاً

به محل دریافت ابلاغیه‌های بلندبالا تبدیل شده‌اند که مطابق با خواست سازمان باید ماهانه و سالانه بیان کار ارائه دهند، بدون آنکه خروجی و کیفیت مورد توجه باشد. مساله دیگر خروجی گردهمایی‌ها و همایش‌های کلانی است که فقط در حد همان برگ‌های تمیز و شیک باقی می‌ماند که در ظاهر زیبا هستند اما در عمل، هیچ نکته بعدی نحوه تخصیص بودجه فرهنگی و همچنین عدم رعایت عدالت در توزیع در دانشگاه است که همواره ناامیدکننده بوده است. مطلب جدی بعدی که بسیار به انفعال این بخش کمک کرده، عدم حضور فرد کارگشته، جهادی و وپای کار فرهنگی است. درست است که یک بعد از چنین جایگاهی، عیار تحصیلی فرد است، لکن مسائل فرهنگی و کار فرهنگی در چنین مکانی صلاحیت‌هایی می‌خواهد که ابداشوخی بردار نیست. انتظار می‌رود اصلاح تمام مواردی که عرض شد؛ از اجرایی نشدن سند‌های جامع تا مساله بودجه، انتصابات در خور و متناسب با صلاحیت فرد، در دستور کار معاونت فرهنگی جدید این نهاد قرار جهان‌بین قرار گیرد. در آخر از او تقاضا داریم با توجه به این که بخش اعظمی از بار فرهنگی دانشگاه‌ها به دوش تشک‌های دانشجویی است و علم این کار را بلند کرده‌اند، وی بیش از پیش در جهت تقویت این جریان و حمایت و سهل کردن مسیر آنها قدم‌های جدی و استوار بردارد.

لزوم نگاه‌ده‌فمند به آسیب‌های اجتماعی دانشجویان با رویکرد مساله محور

مهدی رضایی

مسئول بسیج دانشجویی دانشگاه آزاد زنجان

دانشگاه ذاتا به عنوان یکی از مسائل مهم کشور در منظومه فکری بنیانگذار کبیر انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری بوده است و ترقی و پیشرفت همه جانبه آن در تکمیل پازل انقلاب اسلامی برای تحقق تمدن اسلامی نقش موثر و بنیادین دارد. از این منظر تقویت علمی و فرهنگی دانشگاه‌ها یکی از دغدغه‌های همیشگی و اساسی متفکران و دلسوزان نظام اسلامی بوده‌اند. دانشگاه آزاد اسلامی با تاسیس و گسترش واحدهای دانشگاهی خود در سراسر کشور و بعضی از کشورهای دنیا و داشتن جمعیت دانشجویی بسیار زیاد می‌تواند نقطه قوت یا ضعف برای توسعه علمی و فرهنگی متناسب با شأن و جایگاه جمهوری اسلامی ایران باشد که البته مسائل و مشکلات حاصل از برخی سوءمدیریت‌های آن در بدو تاسیس، سرعت حرکت و اثربخشی مثبت آن را با کندی مواجه کرد تا اینکه امروز نیاز به ایجاد تحولات اساسی در آن بیش از هر زمان دیگری احساس شود. در این مجال به ارائه مختصر پیشنهاداتی برای حل معضلات و بهبود وضعیت فرهنگی موجود در دانشگاه آزاد اسلامی خواهیم پرداخت. رشد و ارتقای سطح فرهنگی دانشگاه آزاد طی سالیان اخیر نشان‌دهنده اهتمام متولیان امور برای سوق دادن فرهنگی دانشگاه آزاد به سمت تکامل و قرارگرفتن در جایگاه دانشگاه تراز اسلامی است، اما سرعت این پیشروی به قدر افتاع نبوده و مسئولان امر باید با بهره گیری از اسناد بالادستی از جمله گام دوم انقلاب اسلامی، سند اسلامی شدن دانشگاه‌ها و برنامه ششم توسعه و همچنین تزریق افراد تحول‌گرا و مثبت‌اندیش، شتاب بیشتری به این حرکت بدهند تا عقب‌ماندگی حاصل از نا کارآمدی‌های مقطعی در برهه‌های زمانی مختلف جبران شود.

یکی از چالش‌های فرهنگی امروز دانشگاه آزاد توقف در مرحله تئوری میانی و ناتوانی تبدیل و استفاده عملیاتی از آن است و عدم ظهور و بروز این میانی در عمل باعث ایجاد شکاف بین آنچه که باید و هست شده است که عملیاتی شدن این میانی اصیل، از طریق تقویت برگزاری دوره‌هایی همچون طرح ولایت و طرح معرفت رضوی و دیگر دوره‌های مشابه کمک شایانی به این مهم خواهد کرد. تربیت نیروی متخصص و کارآمد در حوزه‌های مختلف برای مقدمه‌سازی تشکیل دولت انقلابی باید یکی از اهداف بلندمدت مسئولان فرهنگی دانشگاه

باشد که این امر مبارک در صورت اعتماد به دانشجویان مومن و استفاده و کارسپاری به آنها در موضوعات فرهنگی اتفاق می‌افتد تا دانشجویان بتوانند با تصمیم‌گیری در صحنه و کسب تجربیات در محیطی کوچک‌تر آزمون و خطا کرده و توانمندی لازم و مکفی را کسب کنند. همچنین حمایت از عموم دانشجویان برای ورود به عرصه فعالیت‌های تشکلی می‌تواند علاوه بر ایجاد فضای تحرک و نشاط، دانشجویان را ترغیب به نقش‌آفرینی در مسائل خرد و کلان کند تا دانشجویان، فارغ از هرگونه سیاست‌زدگی و افتادن در دام شبهه‌مسائل پیش‌پا افتاده جریان‌های سیاسی و به‌دور از هرگونه تصمیم‌گیری هیچانی بتوانند با اشراف کامل و وسعت دید، تحلیل مناسبی نسبت به وقایع و اوضاع موجود داشته باشند و در فضای کامل معقول و مستدل با پیش و بصیرت جهت‌گیری مناسب کنند.

مقام معظم رهبری را تاکید بر توسعه واقعی فرهنگی و یادکردن از کرسی‌های آزاداندیشی به عنوان موهبتی خدادادی را بارها بر ایجاد فضای سالم و گفت‌وگوی آزاد تاکید کرده‌اند که تمرکز بر این نمونه، قطعاً در مسیر تولید فکر و علم در دانشگاه‌های ما راهگشا خواهد بود. مساله عفاف و حجاب و نیاز آن به تلاش مصرانه و یکپارچه مسئولان، البته با وجود اسناد و مصوبات کارشناسی شده‌ای مانند آیین‌نامه آراستگی و پیراستگی و مصوبه فرهنگ عفاف یکی از انتظارات و دغدغه‌های امروز جامعه از برنامه‌ریزی کنندگان و طراحان طرح‌های فرهنگی است تا با حل این گونه مسائل به‌صورت ریشه‌ای و نه فقط شکلی و ظاهری نقشی موثر در سالم‌سازی فضای جامعه ایفا کنند. نگاه هدفمند به آسیب‌ها و معضلات اجتماعی دانشجویان با رویکرد مساله محور، برای حل مسائل و مشکلات پیچیده و گاه چندوجهی دانشجویان از جمله اعتیاد، انحرافات اخلاقی و... که ورود به عرصه حل مسائل اجتماعی، با شیوه علمی و تخصصی و همچنین ایجاد بستر مراکز مشاوره با رویکرد مشاوره‌های اسلامی را می‌طلبد. همچنین پمپاز رسانه‌ای دشمن برای القای فضای ناامیدی و ایجاد افسردگی بین جوانان به عنوان یکی از مخرب‌ترین آسیب‌های موجود، ورود جدی به این عرصه را برای مقابله با تهاجم همه جانبه دشمن دارای اهمیت دوچندان کرده که در این زمینه بازخوانی و بازتعریف هويت اصیل اسلامی، ایرانی برای جوانان و سیاستگذاری و تعیین خط‌مشی برای جنامیابی آن جهت تقویت امیدواری، افزایش روحیه خودباوری، ایجاد و تزریق انگیزه به عنوان مصادیق مسائل اولویت‌دار و اصلی فرهنگی در دانشگاه‌ها است.

تربیت نیروی تراز انقلاب هدف عملیات‌های فرهنگی باشد

وحید جهان آرا

مسئول بسیج دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی واحد پرند

رشد و تعالی هر فرد با مجموعه و نهادهای نیازمند تغییرات مختلف در طول زمان است. دانشگاه آزاد متشکل از تعداد زیادی از افراد جامعه در سه جایگاه دانشجوی، هیات علمی و کارمندان است، دانشگاه آزاد در مواجهه با آنها و لزوم تأثیرگذاری در عرصه فرهنگی به عنوان یکی از ارکان اساسی در کشور در قالب دانشگاه خود نیز محتاج تغییر روزآمد است؛ تغییراتی که بخش‌های تصمیم‌ساز و اجرایی و حتی موضوعات مختلف فرهنگی را می‌تواند دستخوش تحول کند. اما تغییر و تحول نیز باید براساس این مبنای مهم مفروض شکل بگیرد که هر تصمیم و اقدام در عرصه فرهنگی علاوه بر دانشجویان، اساتید و کارمندان، بر خانواده‌های این قشر عظیم دانشگاهی نیز موثر خواهد بود. بدین رو دانشگاه آزاد یکی از مهم‌ترین تغییرات خود را در ایام اخیر پست‌رست نهاد و جایگاه معاونت فرهنگی و دانشجویی این مجموعه بزرگ با خدافاصلی ابراهیم کلانتری به فرزند جهان‌بین سپرده شد. اما باید گفت معاون دانشجویی و فرهنگی سابق الحق و الانصاف در زمان مسئولیت تا حد توان خوش درخشید و تحولات مهمی را در زمان پس از تغییرات اساسی هیات امنا، همچون تدوین سند تحول فرهنگی و ابلاغ آیین‌نامه آراستگی و پیگیری آن و البته تعامل مناسب با تشک‌های دانشجویی بالخصوص تشک‌ل انقلابی، مهم و اساسی بسیج دانشجویی ایجاد کرد. شرایط پیش‌رو در دانشگاه آزاد ادامه مسیر تحول‌آفرینی در عرصه فرهنگی دانشگاه آزاد می‌تواند یکی از دلایلی باشد که فردی جوان‌تر همچون جهان‌بین انتخاب شود؛ مسیری سخت که پشتکار و تلاش فراوانی را می‌طلبد تا پاسخگوی نیازهای فرهنگی مجموعه عظیم دانشگاه آزاد و خانواده‌های متأثر از آن باشد. قطعاً هر تحول و تغییر آفرینی در سطح دانشگاه‌ها به باخشنامه روزبه‌روز، بلکه با طر حریزی منسجم

اصلاح سند راهبردی لازمه تحول در نظام فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی

محدثه مصفا

مسئول واحد خواهران انجمن اسلامی دانشجویان مستقل دانشگاه آزاد اسلامی دماوند

تغییر معاونت فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی بهانه‌ای شد که ارزیابی کوتاهی از فضای فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی داشته باشیم؛ امید است این تغییر در سازمان مقدمه‌ای برای ایجاد تحولات مثبت در فعالیت فرهنگی باشد. جهان‌آموزه جهان تغییر و تحول و معاونت فرهنگی نیازمند افزایش فرهنگ مشارکتی در درون سازمان است. کمابیش، می‌توان گفت فضای فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی وصله ناجوری بر پسوند اسلامی آن است و سیاست‌های کلی معاونت فرهنگی تا عمل فاصله بسیاری دارد.

هرچند هدف گذاری سازمان مرکزی، با تدوین سند راهبردی، گام موثری در جهت ساماندهی فعالیت‌های فرهنگی واحدها بوده است، اما؛

● سند ترسیم مناسبی از بودجه‌بندی ایجاد نمی‌کند. اختصاص بودجه فرهنگی به چند محور خاص، بدون درنظر گرفتن اقتضائات فرهنگی هر واحد سبب شده است واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی با رقابت بر سر افزایش تعداد محورهای فعال در واحد خود، از کیفیت کار فرهنگی کاسته و به این نحو درصد جذب بودجه بیشتر بر آیند. البته تغییر در سیستم بودجه‌دهی سازمان نیز در این امر بی تأثیر نبوده است، شاید اگر بودجه فرهنگی هر واحد در اختیار معاونت فرهنگی واحد قرار می‌گرفت تا با شیوه‌ای مناسب برحسب اقتضائات خود آن را صرف کرده و صرفا گزارش عملکرد خود را به سازمان ارائه می‌داد بودجه‌های فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی در امور الزامی و مفیدتری هزینه می‌شد، البته این امر مستلزم بازدارنده‌های مناسب برای جلوگیری از سوءاستفاده واحدهاست.

● همچنین قرار گرفتن فعالیت تشک‌ها به عنوان یکی از این محورهای سند، عامل استقبال واحدها از تاسیس و ایجاد تشک‌هاست، اما نقش تشک‌های دانشجویی به عنوان نماینده دانشجویان در فضای دانشگاه و استفاده از پیشنهاد‌های دانشجویان در هدف گذاری و برنامه‌ریزی فرهنگی در واحدها نادیده گرفته می‌شود و این امر سبب کاهش تحرک و پویایی تشک‌ها در دانشگاه آزاد اسلامی است که ضربه فرهنگی بزرگی بر بستر دانشگاهی است. یکی از مزایای جوسازمانی حاکم بر دانشگاه آزاد اسلامی امکان برنامه‌ریزی فرهنگی طولانی مدت برای واحدها در مسائل مبتلا به همه آنهاست. شناسایی و پیشنهاد برنامه‌ها با مشارکت بیشتر سازمان با تشک‌های فعال می‌تواند در جهت ممکن الحصول بودن برنامه‌ها راهگشا باشد. کلان می‌تواند با استفاده از ظرفیت واحدها و طرح‌های بسیاری از فعالیت‌های کلان فرهنگی اجتماعی باشد که نمونه‌های موفق آن ایجاد این گونه فعالیت‌ها در همکاری با تشک‌ها وجود داشته است و می‌توان گفت اهتمام بیشتری می‌طلبد. تحول در نظام فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی نیازمند همراهی مسئولان و سیاستگذاری‌های مناسب‌تری است. مطابق فرمایشات مقام معظم رهبری «اجرای برنامه‌ها و سیاست‌های فرهنگی در دانشگاه‌ها کار ساده‌ای نیست، زیرا قسمت عمده مسائل فرهنگی در ذهن افراد است تا زمانی که آن تفکرات اصلاح نشود نمی‌توان مسائل را به‌طور عمیق حل کرد.» در شرایط کنونی و با توجه به شیوع و پروس کرونا فرصت مناسبی در اختیار سازمان قرار گرفته است تا با ساماندهی زیرساخت‌های مجازی جهت ارتباط و نظارت بیشتر بر مسئولان واحدها و همچنین ارتباط جری با دانشجویان، مشکلات فرهنگی و دانشجویی را شناسایی و با تکیه بر هوش جمعی راهکارهای مناسب شناسایی شده و برنامه‌ریزی دقیق فرهنگی صورت پذیرد؛ امری که کمترین هزینه و باردهی طولانی مدتی را می‌تواند برای سازمان به ارمغان آورد.

با ایجاد فضای مشارکتی از ظرفیت‌ها و نظرات دانشجویان استفاده کنید

فرهنگی را در قالب فعالیت‌های علمی و پژوهشی به‌طور دقیق بازشناسی کرد و با شناخت نظرات دانشجویان به شیوه موثر برنامه‌ریزی کرد و نتایج مقبول‌تری گرفت. مهم‌ترین رویکرد در حوزه دانشجویی باید حاکمیت بخشیدن موضع فعال به جای موضع انفعالی در میان دانشجویان باشد. راه دستیابی به این هدف نیازمند اهتمام به دو مورد مطالبات دانشجویان و آرمان‌های فکری ایشان است. متولیان و مدیران دانشگاه باید با ایجاد فضای مشارکتی و تمسک به داخل کردن نظرات و آرای دانشجویان و نهادهای دانشجویی در تصمیم‌گیری‌ها درعین ایجاد خودباوری در دانشجویان از ظرفیت اجرایی و علمی ایشان استفاده کنند. برای درپیش گرفتن این شیوه نیز باید زیربنای اعتماد بین دانشجویان دیگر ارکان دانشگاه شکل گرفته باشد. میرهن است که لازمه بهره بردن از نظرات و روحیه خلاقانه دانشجویان، تشک‌ها و نهادهای دانشجویی، اعطای اختیار و استقلال به ایشان است. البته به‌رواضح است که این شیوه هرگز نافی وظیفه نظارتی و وجه تصمیم‌گیرنده و اجرایی مسئولان نخواهد بود.

مساله دیگر میزان اهمیت دیگر ارکان دانشگاه به این حیطه و به‌طور ویژه اهمیت واحدهای دانشگاهی به حوزه دانشجویی فرهنگی بوده که حائز اهمیت است. انتظار می‌رود میزان توجه به حیطه دانشجویی و فرهنگی در میزان توزیع عادلانه منابع از جمله منابع نیروی انسانی، منابع مالی و تخصیص بودجه، اختصاص وقت مورد نیاز و تأمین امکانات لازم نمود پیدا کند. قطعاً اصلاح میزان توجه به این حیطه در سطوح پایین‌تر مدیریتی با تغییر سیاستگذاری‌های کلان در سطوح بالای مدیریت دانشگاه قابل اصلاح و تغییر رویه خواهد بود. برای گذر از موانع و حصول نتایج در زمینه دانشجویی و فرهنگی باید دقیقاً بر دو محور دانشجوی و فرهنگ اهتمام ورزیده و از دل این دو محور راه حل مسائل موجود را بیرون کشید و بدون شک وصول این هدف، همت و عزم مدیران را می‌طلبد. کماینکه تأثیرگذاری دانشگاه در تغییرات مورد انتظار اجتماعی و دستیابی به دانشگاه تراز انقلاب اسلامی از این طریق به شکل احسن و البته سریع‌تری میسر خواهد شد.

دانیال اسلامی پناه

قائم‌مقام اتحادیه تشک‌های دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی

دانشگاه همواره یکی از موثرترین ابزارهای تحول و توسعه در بین جوامع مختلف به‌شمار می‌آید. برای ترسیم راهبردهای پیش‌روی دانشگاه با مدیریت بخش‌های گوناگون دانشجویی، ابتدا باید دو مقوله آرمان و هدف دانشگاه و دیگری وظیفه و مسئولیت این مجموعه تعلیمی و تربیتی را مدنظر داشته باشیم. حوزه دانشجویی و فرهنگی به عنوان یکی از موثرترین حیطه‌ها به لحاظ دسترسی و منابع در اختیار در حوزه تربیت دانشجوی بوده که می‌تواند با سیاستگذاری علمی و دقیق رویکرد خود را در سطح دانشگاه و بین دانشجویان حاکمیت بخشد. باید درنظر داشت که دانشجویی که از مقوم‌های وجودی دانشگاه بوده و اثرگذاری هر دانشگاه را می‌توان با سنگ ترازوی اثرگذاری محصول و نتیجه